

Odziv na članek Umazana igra (Mladina, 13. maj 2016)

V članku Umazana igra, ki je bil objavljen v Mladini 13. maja 2016, je navedenih več napačnih oziroma neresničnih trditev.

V Banki Sloveniji se nesporno strinjamo z navedbo avtorice članka, da nadzor bank zahteva specifična znanja in izkušnje. Vendar izkušnje s področja bančništva, ki jih kot ključne izpostavlja avtorica, nikakor niso vse, kar se od članov upravljalnih organov bank pričakuje oziroma zahteva, prav tako ocenjevanje izkušenosti nikakor ni omejeno na število let kariere v banki.

Pogoji za imenovanje članov nadzornega sveta bank so določeni v Zakonu o bančništvu (ZBan-2). Kriteriji za ocenjevanje primernosti članov upravljalnih organov, to je nadzornih svetov in uprav, pa so urejeni tudi s [Smernicami o ocenjevanju primernosti članov organov vodenja ali nadzora in nosilcev ključnih funkcij](#) (Smernice), ki jih je pripravil Evropski bančni organ in ki so, tako kot ZBan-2, javno dostopne. Ocenjevalna merila so v Poglavlju IV Smernic, in sicer merila glede ugleda, izkušenosti in upravljanja.

Pri merilih glede izkušenosti točka 14.3 Smernic določa: "*Ocenjevanje naj ne bo omejeno na stopnjo izobrazbe ali dokaz o določenem obdobju na delovnem mestu v kreditni instituciji ali drugem podjetju.*" Hkrati točka 14.6 določa: "*Član nadzorne funkcije organov vodenja ali nadzora naj ima dovolj izkušenj za zagotavljanje konstruktivne kritike odločitev vodstvene funkcije in učinkovit nadzor nad njo. Izkušnje so lahko pridobljene na akademskih, upravnih ali drugih delovnih mestih in z vodenjem, nadzorom ali spremljanjem finančnih institucij ali drugih podjetij. Člani nadzorne funkcije organov vodenja ali nadzora naj bodo sposobni dokazati, da imajo oziroma bodo lahko pridobili tehnična znanja, potrebna za dovolj dobro razumevanje poslov kreditne institucije in tveganj, katerim je izpostavljena.*"

Prav tako je potrebno izpostaviti, da mora imeti nadzorni svet kot celota ustrezno znanje, večšine in izkušnje, ki so potrebni za poglobljeno razumevanje dejavnosti banke in tveganj, ki jim je izpostavljena (glej 34. člen ZBan-2 in Smernice, točka 15.3). Vse te okoliščine so pomembne za presojo in se upoštevajo pri presoji kandidatov za člane nadzornega sveta banke.

Avtorica navaja, da imata od zdajšnjih šestih članov nadzornega sveta NLB samo dva člana izkušnje s področja bančništva ter da je Slovenski državni holding (SDH) ravno zato, da bi nadzorni svet zadostil merilom bančnih izkušenj, v nadzorni svet imenoval "tri upokojene bankirje" (SDH jih je po avtorici izbral, "ker se dobro spoznajo na bančni posel in poznajo hišo od znotraj"). Trojica je, kot napiše v nadaljevanju, še preden je začela resno opravljati nadzorniško nalogo, doživela pogrom, pri čemer omenja medije.

Pri tem pa avtorica ne razkrije, da sta bila na isti skupščini NLB februarja letos, na kateri je pravice Republike Slovenije kot edinega delničarja banke zastopal SDH, hkrati s tremi upokojenimi bančniki v nadzorni svet imenovana še dva nadzornika NLB – med njimi tudi "bivši borznik", ki ga avtorica sama uvršča v skupino nadzornikov, ki "niso nikoli delali v bančništvu", in kot bi se dalo razumeti, po njenem mnenju ne izpolnjuje pogoja izkušenj.

Opozarjamo, da je presoja primernosti je strokoven, podrobno predpisan proces. Kako mora potekati, je Banka Slovenije pojasnila 21. aprila letos v sporočilu [Ocenjevanje primernosti članov nadzornih svetov bank](#).

Povsem netočne oziroma neresnične so avtoričine navedbe, da se je Banka Slovenije "predčasno vpletla v oceno primernosti trojice" oziroma, da je Banka Slovenije kršila zakon, saj naj bi lahko začela ocenjevanje primernosti nadzornikov šele, ko bi dobila oceno banke. Poudariti je potrebno, da je izdelava ocene primernosti primarno odgovornost banke (glej Smernice, točka 4.1). Banka Slovenije oziroma ECB zgolj preveri, ali posamezen že imenovan član nadzornega sveta (in ne

kandidat za člana nadzornega sveta) izpolnjuje pogoje za opravljanje svoje funkcije (glej 57. člen ZBan-2). V primeru članov nadzornega sveta bi morala torej banka v skladu z zakonom narediti oceno pred imenovanjem oziroma bi morali biti vsi postopki v banki izvedeni pred imenovanjem in ne šele po imenovanju, kot se je zgodilo zaradi ravnanja SDH. Tega avtorica niti ne omenja.

Banka Slovenije je prejela ocene primernosti novoimenovanih članov nadzornega sveta NLB, vendar šele po njihovem imenovanju. Kot že poudarjeno, mora tudi Banka Slovenije - oziroma v primeru pomembnih bank ECB - preveriti, ali imenovani člani nadzornega sveta banke izpolnjujejo pogoje za opravljanje funkcije. V primeru imenovanja zadnjih članov nadzornega sveta NLB se je torej postopek začel takoj po imenovanju, saj je to oceno, v skladu z Zakonom o bančništvu, na njegovi podlagi sprejetim sklepom in smernicami EBE potrebno opraviti v roku 6 mesecev po prejemu obvestila o imenovanju.

Povsem neresnične so obtožbe avtorice, da je Banka Slovenije ugotovitve Centra za skladnost poslovanja v NLB "načrtno peljala v smer obremenilnih dokazov, ki bi bili podlaga za poznejšo, zelo verjetno negativno oceno primernosti Gedriha, Ribnikarja in Macuha za nadzornika NLB", pri čemer je – kot trdi avtorica - glavno vlogo odigrala viceguvernerka dr. Mejra Festić. Avtorica članka v Mladini bi lahko v drugih medijih že prebrala podroben potek dogodkov, ki smo ga razkrili, ali pa bi pred objavo članka zaprosila za pojasnilo. Ker ni, ponavljamo: Banka Slovenije je 12. 2. 2016 prejela anonimko, ki je določene osebe, povezane z NLB, bremenila nezakonitih praks. Posebna inšpekcijska skupina (PIS), ki jo vodi viceguvernerka Festić, je v imenu Banke Slovenije in v skladu z utečeno prakso delovanja 15. 2. 2016 na NLB poslala zaprosilo za dokumentacijo, povezano s posli, omenjenimi v anonimki. NLB je dokumentacijo Banki Slovenije poslala, 10. 3. 2016 pa je vodja Centra skladnosti poslovanja in krepitev integritete NLB d. d. po elektronski pošti viceguvernerko Festić in člane skupine PIS vprašal, ali lahko dobi povratno informacijo o postopku. Odgovor viceguvernerke Festić je sledil 21. 3. 2016 in se je glasil: "Banka Slovenije postopa v skladu s postopki po ZBan, ki še niso zaključeni." PIS je komuniciral s pristojno službo NLB izključno znotraj svojih pristojnosti in z ustaljeno prakso na področju odkrivanja nedovoljenih bančnih praks in nikakor ne v povezavi s postopkom presoje primernosti kandidatov za člane nadzornega sveta NLB. PIS ni pristojen in ne daje – niti v primeru NLB ni dal – nikakršnih navodil bankam ali službam bank v postopih ocenjevanja primernosti članov organov bank.

Avtorica članka navaja tudi, da so mediji "naivno" kupili razlago Banke Slovenije, da SDH kandidacijskega postopka ni izvedla skladno z zakonodajo. Banka Slovenije tega ne trdi. Banka Slovenije ves čas ponavlja, da ima SDH kot predstavnik lastnika vso pravico oceniti kandidate za člane nadzornega sveta. Vztraja pa, da morajo biti postopki izvedeni v celoti in tudi tako, kot to določa Zakon o bančništvu. V zvezi s tem je Banka Slovenije tudi izpostavila, da novela ZUKSB-A pooblastila za izvedbo kasnejših presoj primernosti, tistih, ki morajo biti izvedene po imenovanju, če nastopijo okoliščine, zaradi katerih je potrebno izvesti ponovno oceno primernosti, najmanj pa enkrat letno, ni prenesla na SDH. V zvezi s tem je Banka Slovenije opozorila na smiselnost sodelovanja med banko in SDH.